

צילום: עליזה ז'זק

שמן זית- סיכום שנת 2017 תמורות על פני הזמן

רוני הרשקוביץ

Ronih@moag.gov.il

אפריל 2018

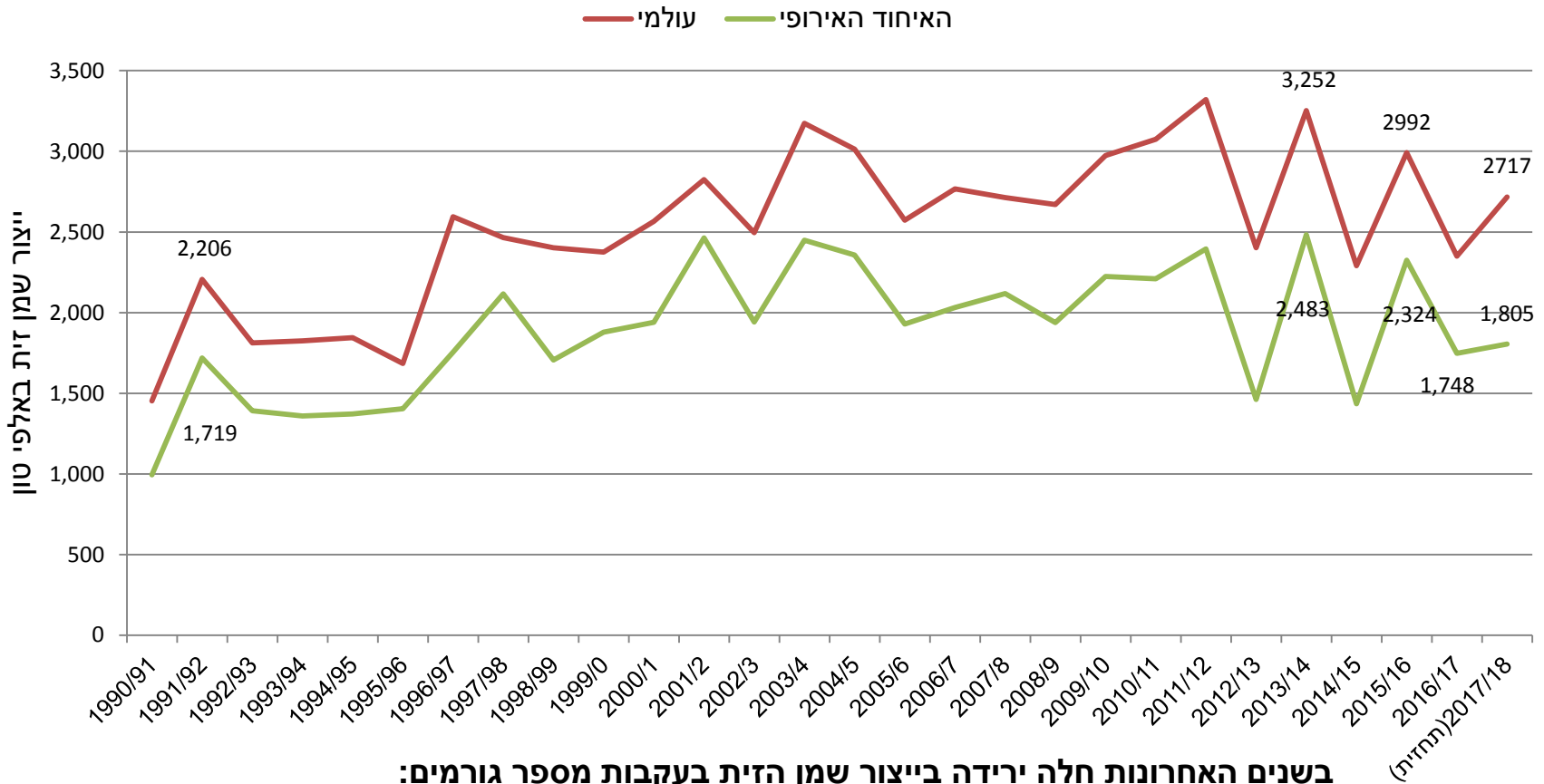
משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

1. רקע כללי
2. מבנה השוק בישראל
3. נתוני מכר ברשתות השיווק
4. סיכום

1. **רקע כללי**
2. מבנה השוק בישראל
3. נתוני מכר ברשתות השיווק
4. סיכום

ייצור שמן זית בעונות 1990/91 - 2017/18, באלפי טון (האיחוד האירופי ויצור עולמי)

- בשנים האחרונות חלה ירידה בייצור שמן הזית בעקבות מספר גורמים:**
- התחממות מזג האוויר בספרד- שילוב של קיץ חם ומחסור בגשמים
 - מחלת הקסילָה (Xylella) שפוגעת בעצי הזית באיטליה ומחייבת כריתתם של עצים

מקור: IOC 2018

השתנות מחירי שמן זית כתית מעולה, € 100kg

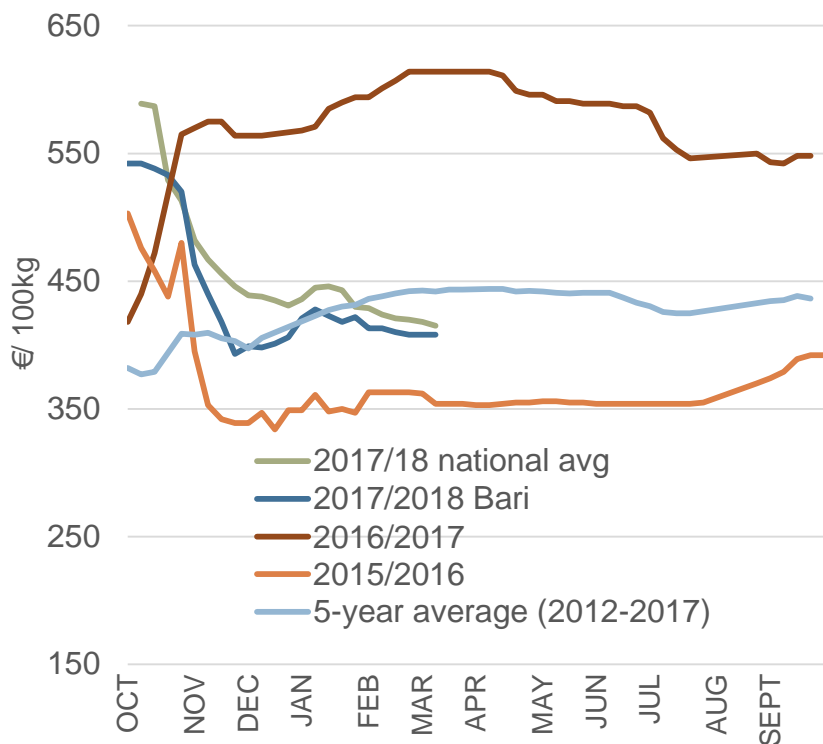
מחיר למגדל ביציאה מבית הבד

5

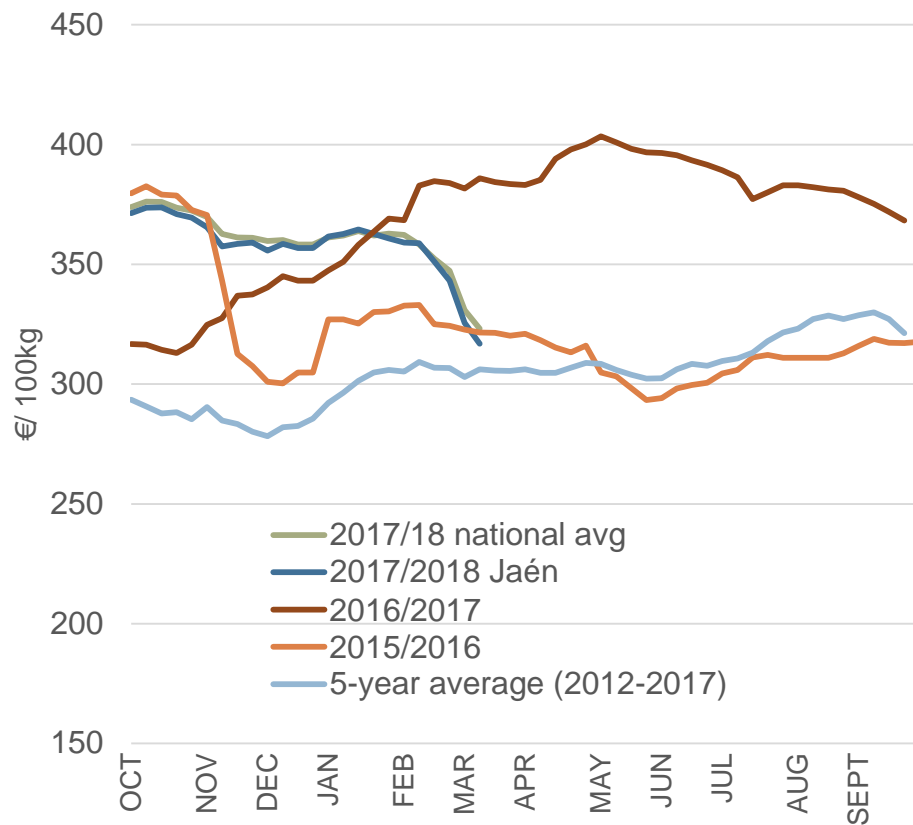
איטליה (Bari)

ספרד (Jaén)

Latest price (Week 11/2018): 408.00

Latest price (Week 11/2018): 316.87

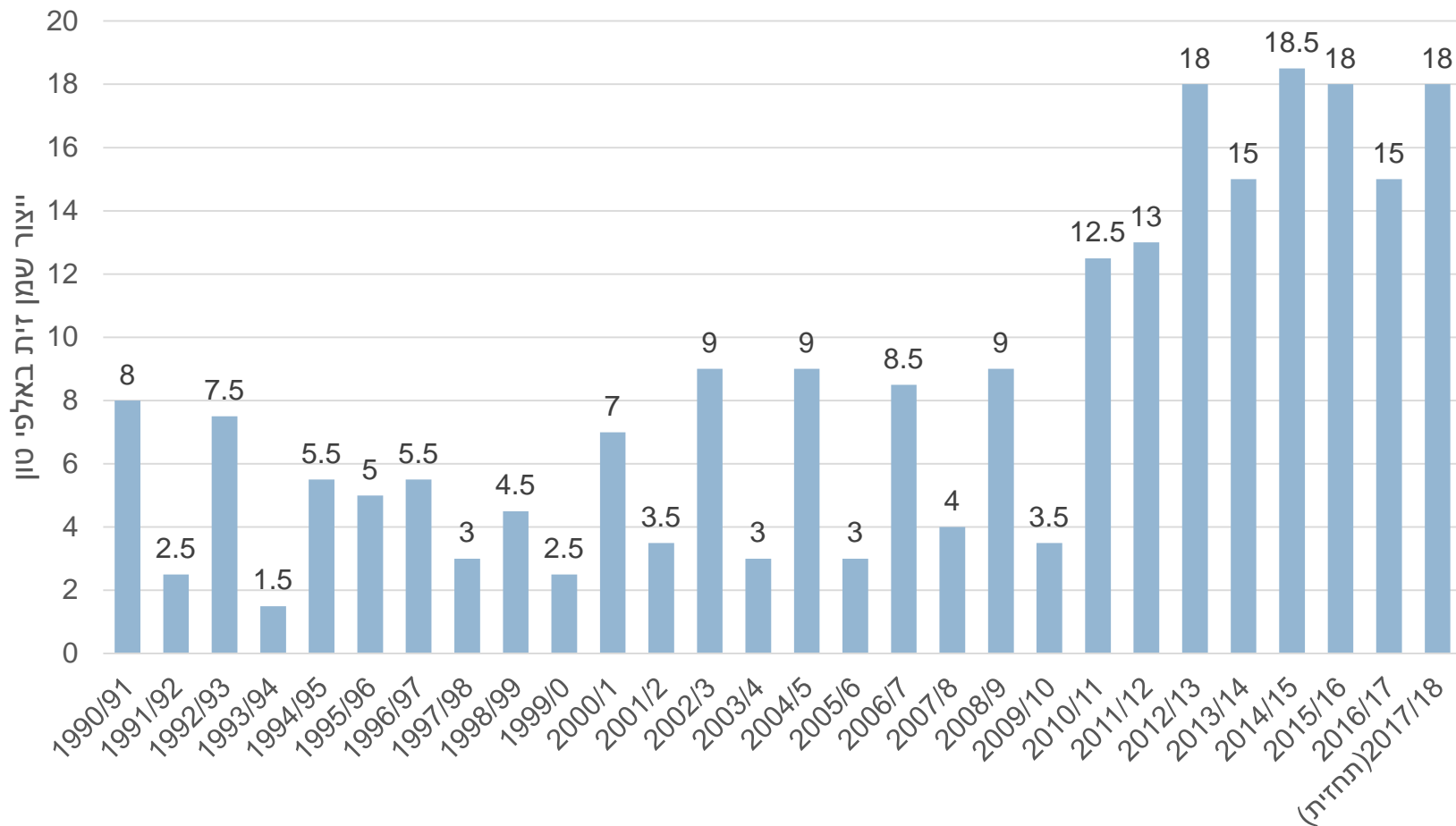

מקור: (MS communications (R826/2008 and Regulation (EU) 2017/1185

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

ייצור שמן זית בישראל

מקורות: ענף הזית במועצת הצמחים, ו-1 IOC 2018

1. רקע כללי

2. **מבנה השוק בישראל**

3. נתוני מכר מרשתות השיווק

4. סיכום

צריכת שמן הזית לנפש בישראל - עולה

8

הערה: צריכת שמן זית בק"ג לנפש (מייצור מקומי ומיבוא)

מקורות: למ"ס, IOC

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

יבוא שמן זית

- עץ הזית הינו עץ סירוגי הנותן יבול רב בשנה מסוימת ויבול נמוך בשנה שאחריה
- מקורות היצע שמן הזית בישראל: מייצור מקומי (כרמי זיתים מושקים ושאינם מושקים) ויבוא שמן בבקבוקים מוכנים לשיווק או בצוברים
- בכל שנה ניתנות מכסות ליבוא שמן זית בפטור ממכס בהיקף של 900 טון מירדן ועוד 300 טון מהאיחוד האירופי
- מכסת WTO הינה מכסה בפטור ממכס (או במכס מופחת) בנוסף למכסות הקבועות. מכסה זו משתנה מעת לעת בהתאם לצרכי המשק (ראו שקופית מס' 11)
- המכסות הפטורות ממכס מנוצלות כמעט במלואן
- מכס מלא על שמן זית עומד על $12\% + 4.54$ ₪ לק"ג, אך לא פחות מ-5.56 ₪ לק"ג
- מרבית יבוא השמן - במכס מלא, ניצול גבוה של מכסות פטורות ממכס
- כמות היבוא של שמן זית משתנה בין השנים ותלויה באספקת השוק המקומי, מחירים בינלאומיים, מכסות ללא מכס וכו'

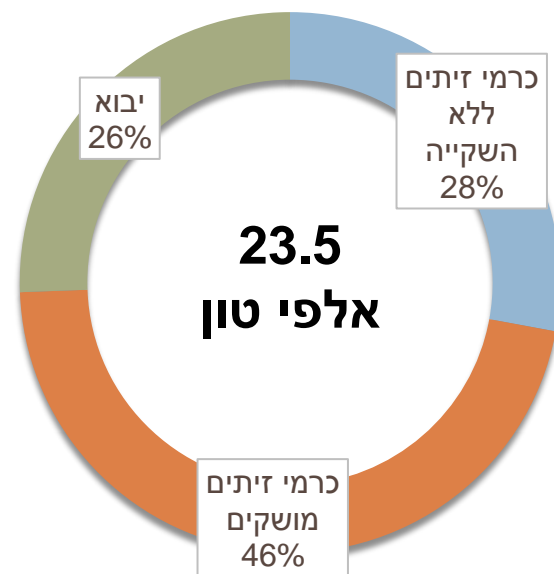

היצע וביקוש לשמן זית בישראל 2017

10

ביקוש

היצע

■ יבוא ■ כרמי זיתים מושקים ■ כרמי זיתים ללא השקייה

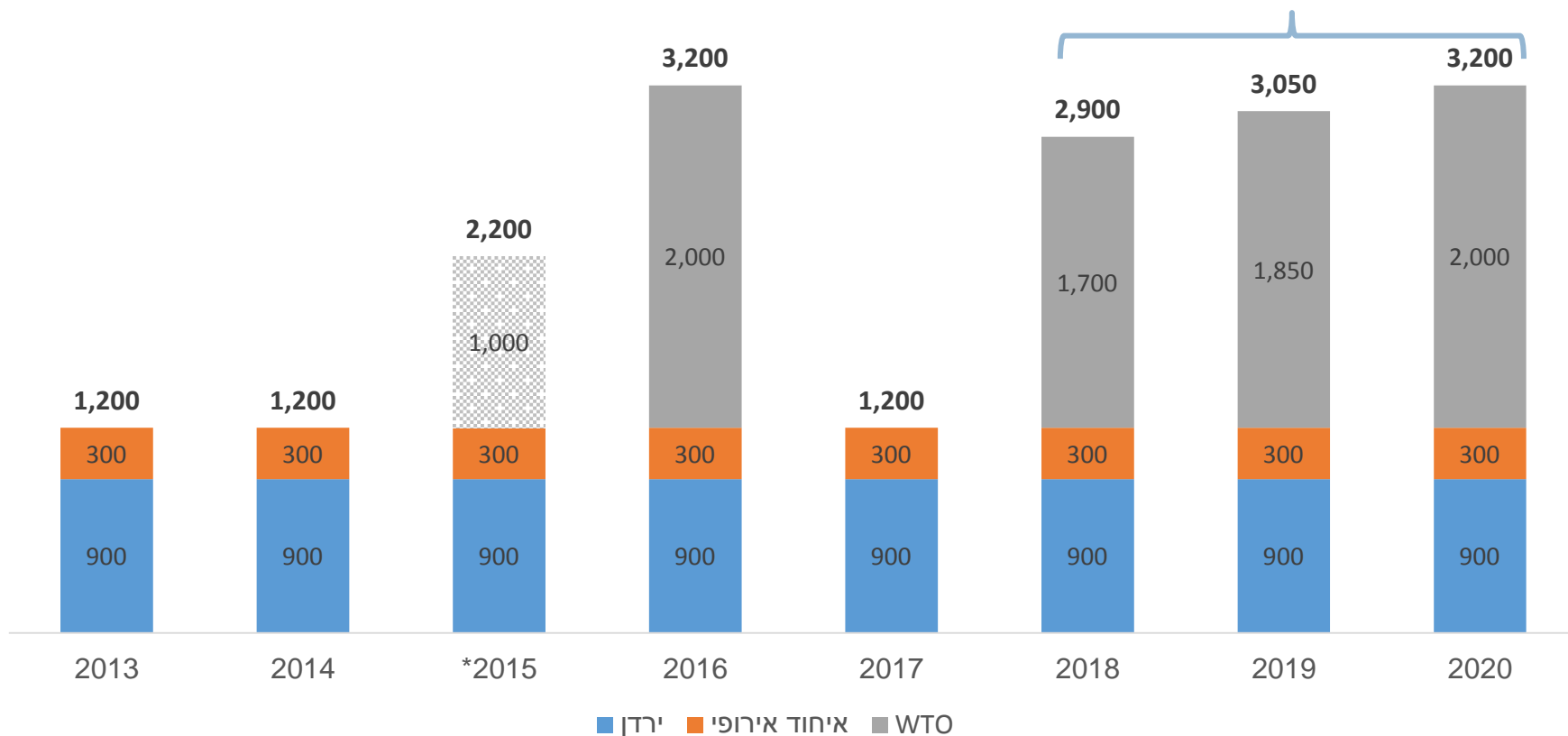
הערה: אין מידע מדויק אודות כמויות הצריכה בישראל במגזרים שונים (ערבי/מוסדי/קנייה ישירה) מלבד נתונים מרשתות השיווק (כ-5,700 טון)
מקור: הערכות משרד החקלאות ופיתוח הכפר, שה"מ ומועצת הצמחים

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

מכסות פטורות ממכס ליבוא שמן זית (בטון)

בשנים הקרובות (עד 2020) יוקצו מכסות פטורות ממכס ליבוא שמן זית- (1,700 טון בשנת 2018 עד ל-2,000 טון בשנת 2020 בנוסף למכסה הקיימת בסך 1,200 טון מהאיחוד האירופי ומירדן)

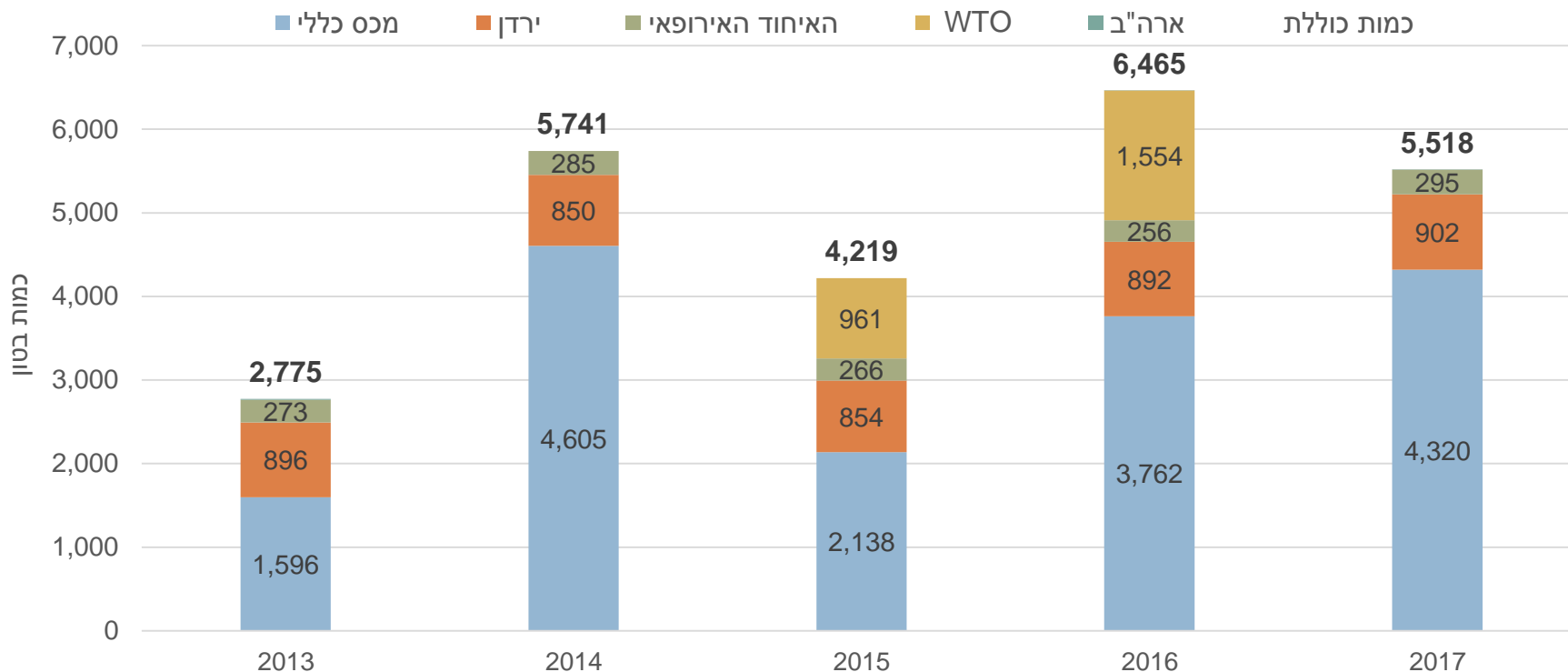
מקור: משרד החקלאות ופיתוח הכפר

* בשנת 2015 מכסות ה-WTO ליבוא שמן זית היו במכס מופחת ולא בפטור מלא

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

יבוא שמן זית בפועל - כמויות ומקור

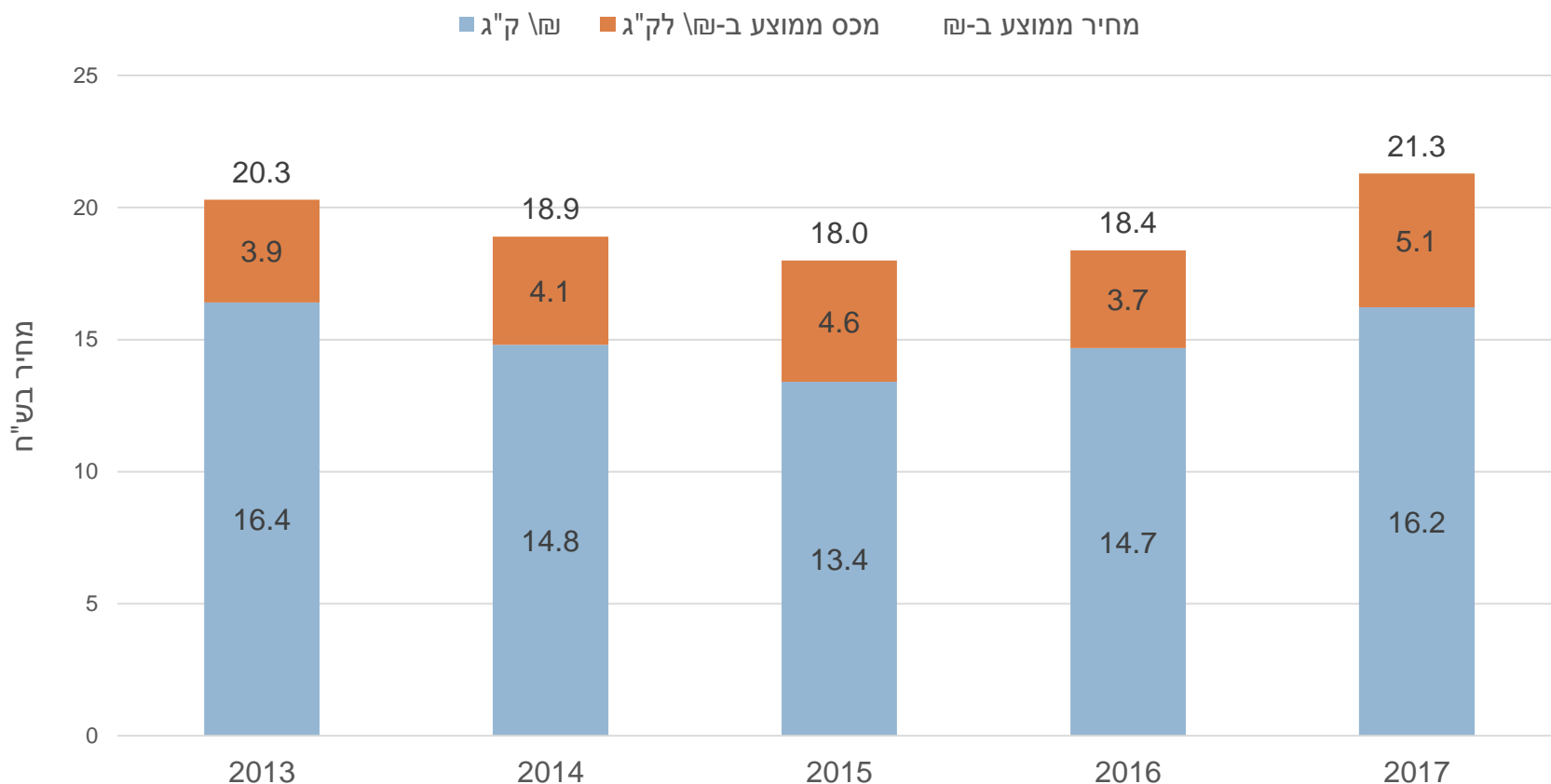
מקור: משרד החקלאות ופיתוח הכפר, מבוסס על מערכת מל"מ

הערה: מרבית שמן הזית המיובא לישראל מיוצר במדינות האיחוד האירופי. הקטגוריות המסווגות כ"ירדן" והאיחוד האירופי מציינות את כמות השמן המגיעה לישראל במסגרת מכסת המכס. קטגוריית "מכס כללי" מציינת מוצרי שמן זית (שמקורם לרוב הוא מהאיחוד האירופי)- אך נכנסו לישראל במכס מלא. קטגוריית WTO הינה מכסה בפטור ממכס (או במכס מופחת) בנוסף למכסות הקבועות מהאיחוד האירופי ומירדן, מכסה זו משתנה מעת לעת בהתאם לצרכים שונים. קטגוריית "ארה"ב מציינת שמן שהגיע מארה"ב בשיעור מכס מופחת מהמכס המלא (9.60% + 3.63 ש"ק לקילוגרם אל"פ מ- 4.45 ש"ק לק"ג), בפועל זוהי כמות שולית בלבד- שכן ארה"ב אינה יצרנית גדולה של שמן זית

מחירי יבוא ממוצעים של שמן זית

מקור: משרד החקלאות ופיתוח הכפר, מבוסס על נתוני מלי"מ

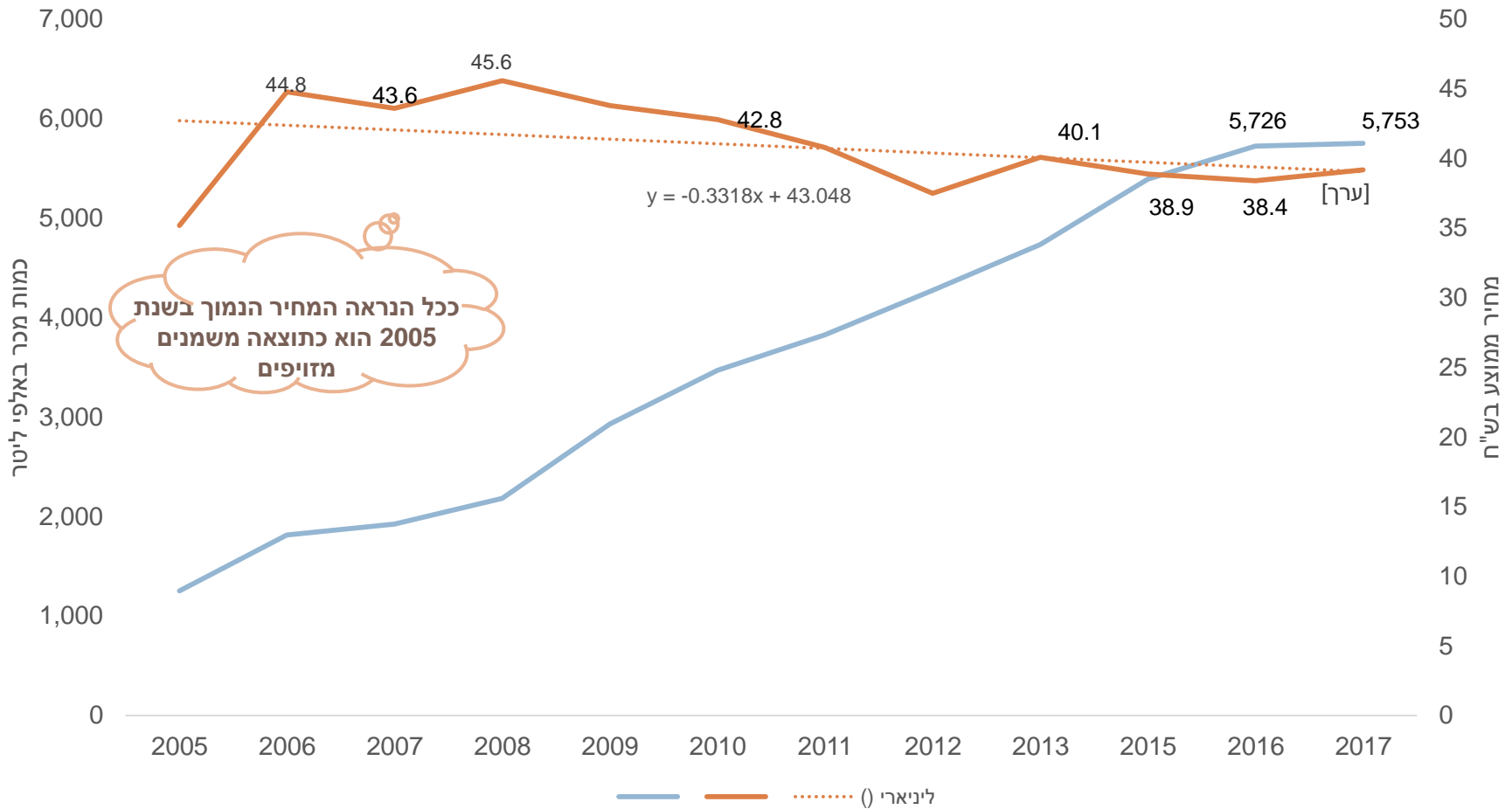
הערה: המחיר ב"ש"ח לק"ג" משקף את המחיר הממוצע המשוקלל שהוצהר על ידי יבואני השמן בשער הנמל

ה"מכס הממוצע בש"ח לק"ג" משקף את המכס הממוצע ששולם על ידי היבואנים בשקלול כמויות שמן הזית שהגיעו במכס מלא/ במכס מופחת וללא מכס

1. רקע כללי
2. מבנה השוק בישראל
- 3. נתוני מכר ברשתות השיווק**
4. סיכום

השתנות מחירים וכמויות המכר של שמן זית כתית מעולה ברשתות השיווק

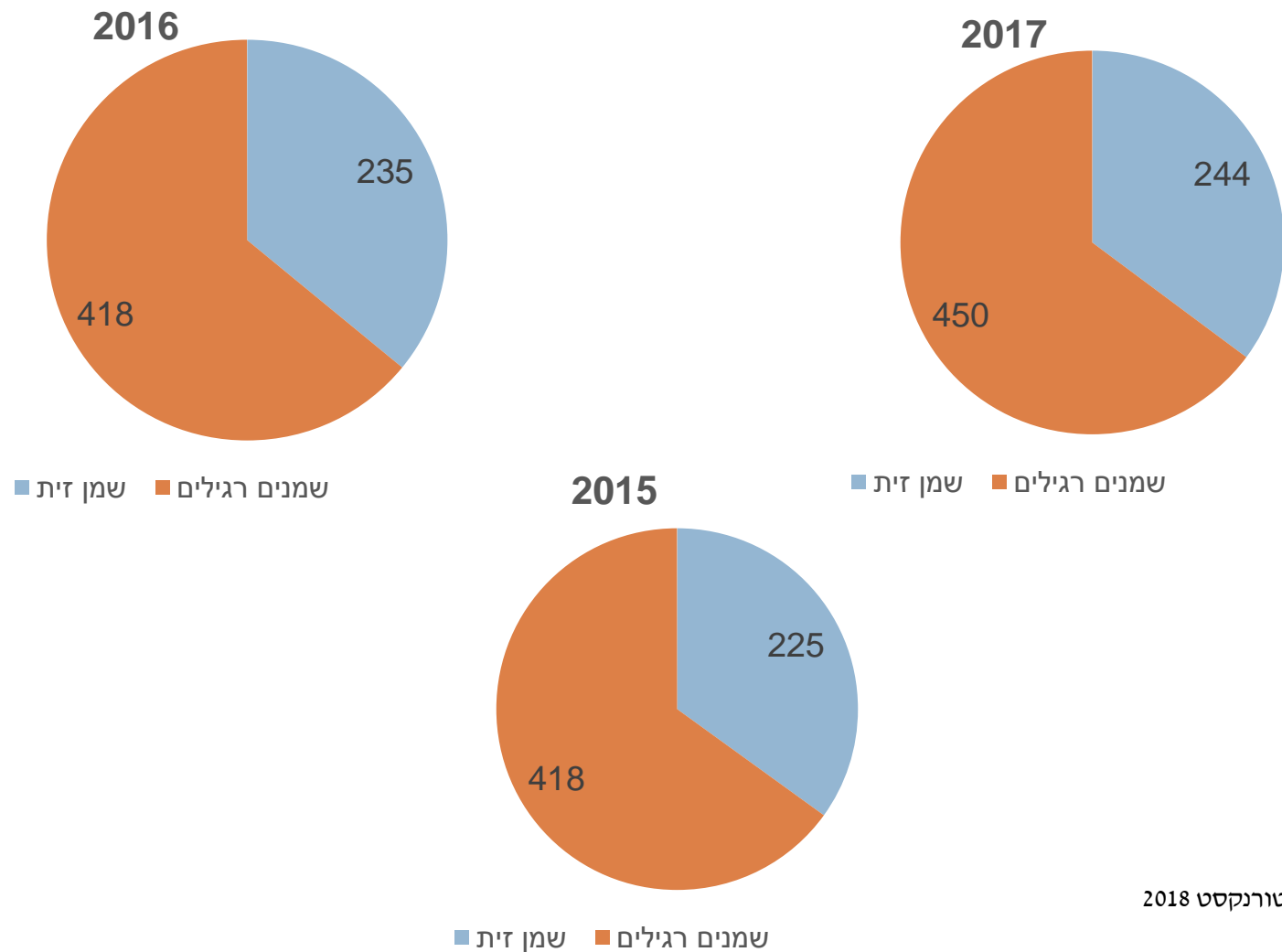

מקור: סטורנקסט

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

שמינים- מכירות ברשתות השיווק במיליוני ₪

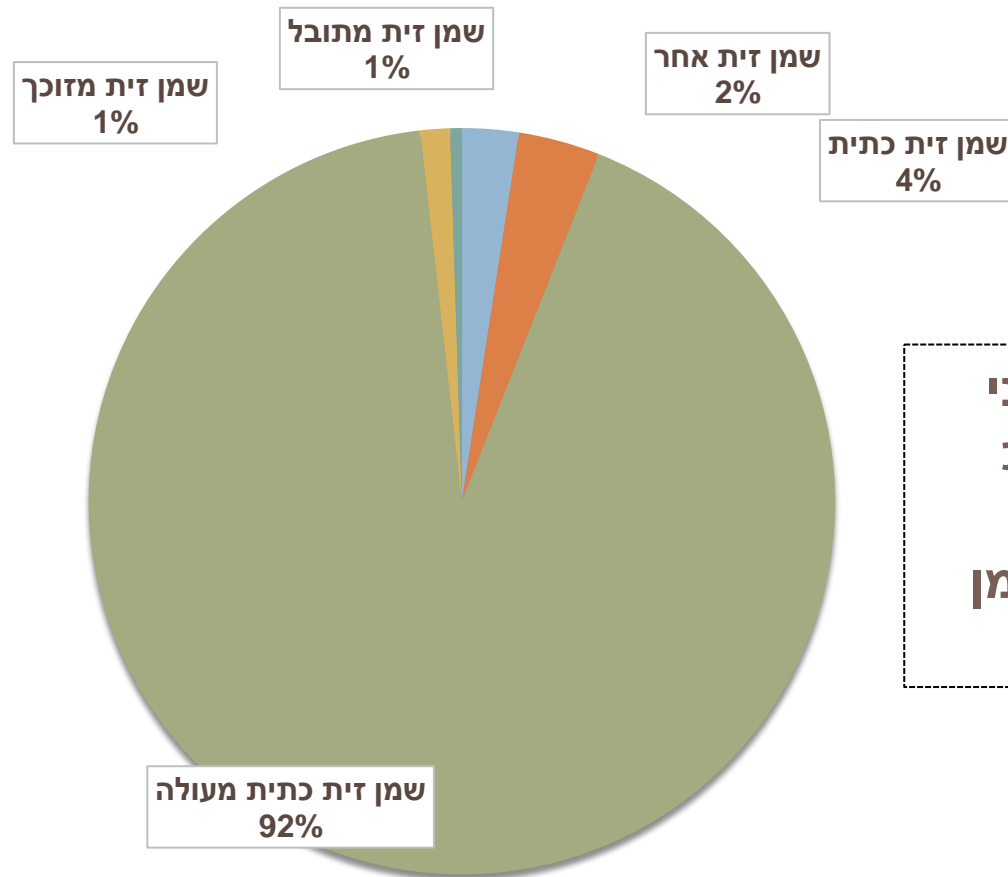
מקור: סטורנקסט 2018

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

שמן זית- נתח שוק כמותי 2017

17

להערכתנו- נתוני המכר מרשתות השיווק מהווים כ-25% משוק שמן הזית בישראל

סך הכל- 244 מיליון ₪

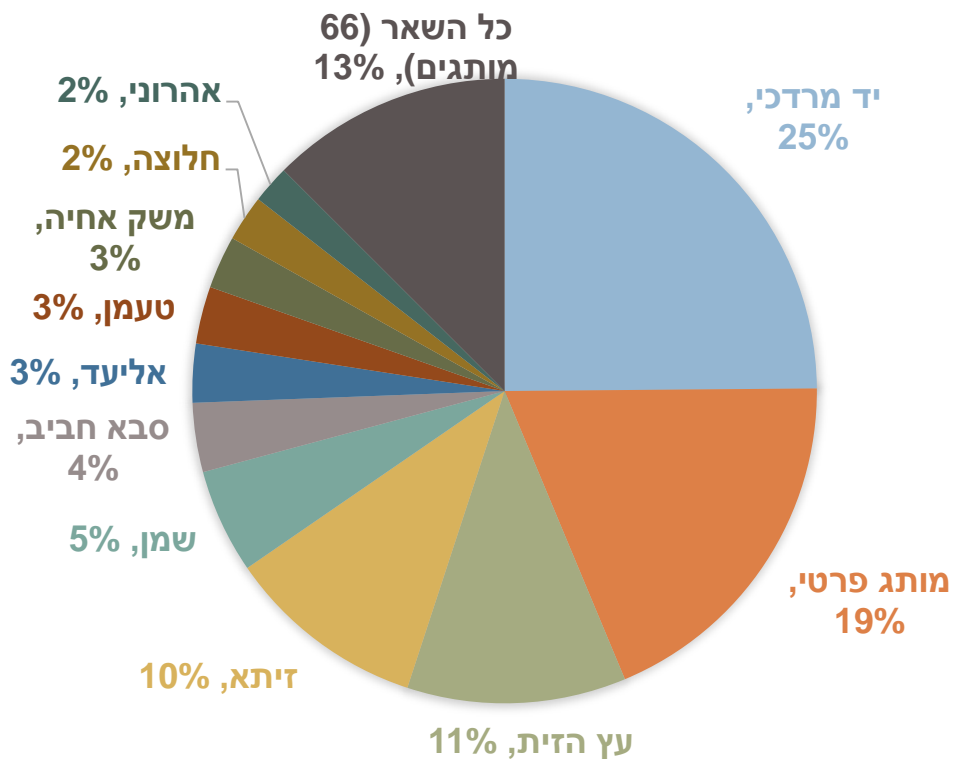
מקור: סטורנקסט 2018

משרד החקלאות ופיתוח הכפר - החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

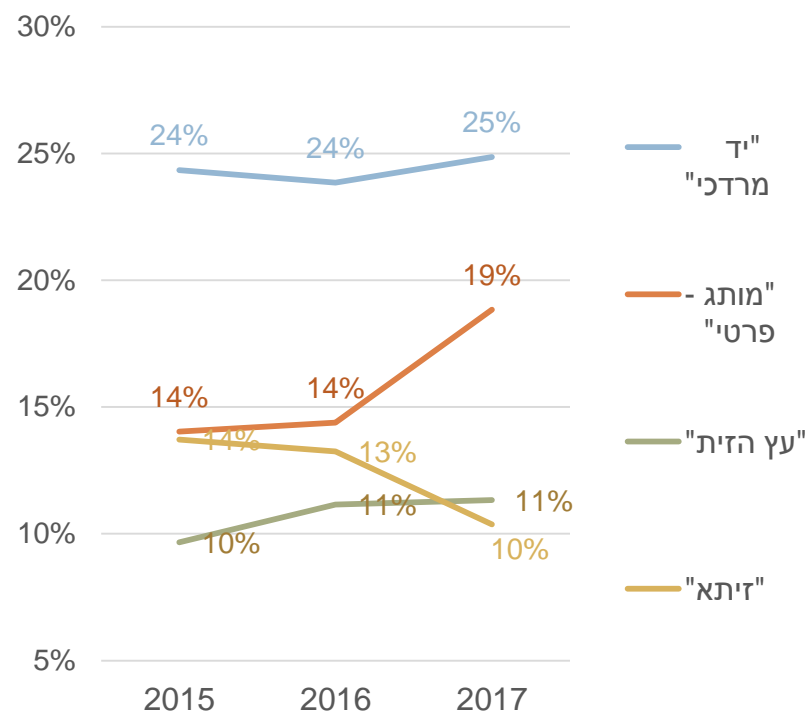

שחקנים מרכזיים על המדף ברשתות השיווק

שחקנים מרכזיים 2017

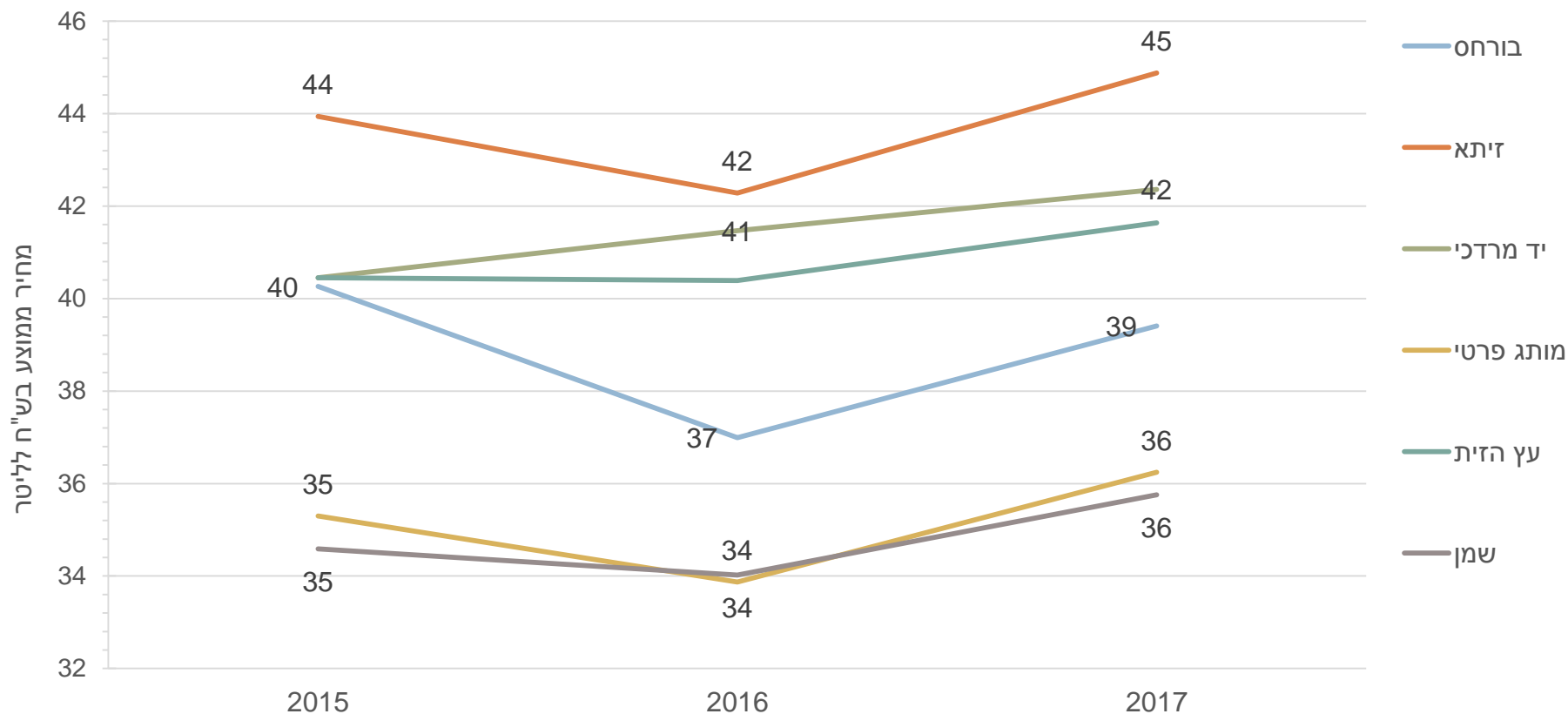
התפתחות נתח השוק הכספי של המותגים המובילים

צמיחה של המותג הפרטי ובמקביל מגמה של היצע מותגים רחב

מחירים ממוצעים לשמן זית כתית מעולה ברשתות השיווק (מותגים עיקריים)

מחירי היבוא של שמן זית בשנת 2016 היו נמוכים ממחירים בשנת 2017

מקור: סטורנקסט 2018

מחיר מוצר מקומי לעומת מוצר מיובא

ברשתות השיווק (ממוצע מחירים וכמויות 2016-17)

20

מכירות במיליוני שקלים	מכירות באלפי ליטרים	מחיר ממוצע	מקור השמן
33	797	41	ישראלי
64	1,857	34	מיובא
126	3,011	41	מיקס
223	5,665	38.8	ממוצע/סך*

הערה:

מקורות השמן:

ישראלי- שמן המיוצר בישראל, נושא תו איכות לשמן זית ישראלי בפקוח ענף הזית במועצת הצמחים

מיובא- שמן המיוצר בחו"ל

מיקס- שמן זית המשלב שמן זית מיצור מקומי ושמן זית מיובא

*סך- לא כולל כמויות קטנות של שמן זית שאיננו מסווג

מקור: סטורנקסט 2018

1. רקע כללי
2. מבנה השוק בישראל
3. נתוני מכר מרשתות השיווק
4. **סיכום**

סיכום

- מרבית ייצור השמן העולמי מקורו באיחוד האירופי (בייחוד מספרד)
- הענף חווה לאחרונה עליית מחירים שמקורה בהצטמצמות כמויות שמן זית באיחוד האירופי
- ישראל שחקנית קטנה בשוק העולמי
- היצע שמן הזית בישראל הינו מיצור מקומי (80%) ומיבוא (20%)
- בשנים הקרובות (עד 2020) יוקצו מכסות פטורות ממכס ליבוא שמן זית (2,000 טון בשנת 2020 בנוסף למכסה הקיימת בסך 1,200 טון)
- בשנים האחרונות, מכר שמן הזית ברשתות השיווק עולה בהתמדה ועמד בשנת 2017 על 244 מיליון ₪ (עלייה של 8.5% במכר בהשוואה לשנת 2015)
- בעשור האחרון נצפתה ירידת מחירי שמן זית ברשתות השיווק (ירידה של 10% בהשוואה לשנת 2007)
- מחירו הממוצע של שמן הזית בשנת 2017 ברשתות השיווק עמד כ-39 ₪ לליטר (עלייה של 1% בהשוואה בשנת 2015)
- צריכה של 2.8 ק"ג שמן לנפש (ממוצע 2015-17) - המהווה עלייה של כ-47% בצריכת השמן לנפש בהשוואה לכמות הממוצעת שנצרכה בין השנים 2000-2003
- 4 שחקניות מרכזיות המהוות כ-60% מהמכר ברשתות השיווק
- מגוון רחב של מותגי שמן זית על המדף ברשתות השיווק, קיימת חשיבות להמשך פיתוח המותגים שעשויים להוות פלטפורמה למכירה ישירה ולתיירות חקלאית

